

Дерій, Т. Г. Камінська // Проблеми економіки. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2015-3_0-pages-258_266.pdf.

2. Тимків С. М. Капітальні інвестиції та їх вплив на економічний розвиток регіонів України [Електронний ресурс] / С. М. Тимків – Режим доступу до ресурсу: [http://ird.gov.ua/sep/sep20154\(114\)/sep20154\(114\)_065_TymkivSM.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20154(114)/sep20154(114)_065_TymkivSM.pdf).

3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

УДК 336.15:004.75

Галай Я.С.,
студентка факультету фінансів, III курс,
Науковий керівник - Шуплат О. М.,
к.е.н., доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Краудфандинг як інноваційна форма фінансування інвестиційної діяльності

Активізація інвестиційної діяльності підприємств в умовах ринкової економіки пов'язана передусім з пошуком нових джерел і форм, які мають забезпечити баланс між інноваційними витратами та фінансовими можливостями. Фінансування інвестиційної діяльності визначає успіх чи невдачу програм і проектів. Здатність інноватора акумулювати достатньо коштів для реалізації інноваційних задумів впливає на швидкість виведення стартапу на ринок, а отже - на його комерційний успіх. Однак не кожен підприємець має достатньо власних коштів для цього, що зумовлює пошук інших джерел їх надходження.

На сучасному етапі суспільного розвитку одним із глобальних трендів стає суспільна готовність допомагати людям, проекти, ідеї чи інновації яких надихають. Для цього використовують різні інструменти соціальної взаємодії. Одним із них є краудфандинг.

Краудфандинг – це співпраця, кооперація людей, які добровільно надають фінансову підтримку стартапу, інноваційному проекту, ідеї або організації. Така допомога не завжди є односторонньою та має альтруїстичний характер [1]. Часто особи, які здійснюють грошові пожертви, насправді виступають інвесторами, отримуючи за це певну вигоду.

Однією з найвідоміших світових краудфандингових платформ є Kickstarter, яка була заснована в 2009 р. [2]. Вона спрямована на реалізацію насамперед інноваційних проектів. Найбільшим попитом користуються ідеї, що пов'язані з технічними винаходами, софтом, музикою чи відео. Власник проекту зобов'язаний вказати термін та мінімальну суму коштів, яку необхідно зібрати за допомогою краудфандинг-майданчику. Він повинен розмістити опис стартапу за однією з категорій платформи: мистецтво, ремесло (рукоділля), танець, дизайн, мода, кіно і відео, продукти харчування, журналістика, ігри, музика, фотографія, видавництво, технологія, театр. Якщо за вказаний термін необхідна мінімальна сума не була зібрана, гроші повертаються донорам. Kickstarter отримує 5% усіх залучених коштів. Цю платформу часто критикують, звинувачуючи її в надмірній комерціалізації та специфіці відбору проектів. Водночас окремі користувачі розглядають цю краудфандингову платформу не як соціальний проект, а як магазин попереднього продажу продуктів.

Найбільшими українськими стартапами, які були профінансовані за допомогою Kickstarter, стали LaMetric (зібрано 369 тис. дол. США), Petcube (251 тис. дол. США), iBlazr (156 тис. дол. США). LaMetric – універсальний годинник, розроблений львівською командою, який показує температуру, погоду, новини з бірж тощо. iBlazr – світлодіодний спалах для смартфонів та планшетів, який вільно синхронізується з iPhone, iPad та Android. Не менш

успішним серед українських проектів став стартап Petcube, який призначений для дистанційного спілкування з домашніми тваринами. Підготовка інноваційного проекту зайняла майже 14 місяців. За короткий термін часу проекту вдалося акумулювати 3,8 млн. дол. США інвестицій. Нині компанія має офіси в Києві, Сан-Франциско, Шеньчжені, а їх вироби реалізуються найбільшими торговельними мережами BestBuy, Amazon, Petco. На початку 2017 р. Petcube представив два успішні проекти на Kickstarter. В одному випадку засновники зібрали 251, 2 тис. дол. США (було заплановано 100 тис. дол. США) від 1 758 інвесторів, у другому – 319,2 тис. дол. США (ціль – 200 тис. дол. США) від 2 229 інвесторів. Значна кількість донорів дала змогу стартапу отримати ангельські інвестиції та потрапити до китайського акселератора NaXlr8r.

Загалом на території України краудфандинг є достатньо новим феноменом. Проте останнім часом з'явилося кілька власних вітчизняних краудфандинг-майданчиків. Їх поява стала можливою через відродження традицій меценатства, поступову відмову від пострадянських звичок патерналізму, надмірної споживацької поведінки та пасивної громадянської позиції тощо [3]. Одним із найбільш успішних майданчиків краудфандингу в Україні є biggggidea.com [4]. Він був створений у 2009 р. для обміну ідеями між соціально активними людьми, тому й отримав назву BigIdea. У 2012 р. BigIdea запустив краудфандингову платформу «Спільнокошт», яка стала першим майданчиком колективного фінансування в Україні.

Український краудфандинг має переважно соціально-культурну спрямованість. Одним із найбільш цікавих проектів «Спільнокошту» можна назвати театральний фестиваль «Документ», Громадське радіо, Babylon 13, проект «Квиток до успіху: взаємна допомога». Основні вектори фінансування – мистецькі некомерційні проекти, освіта, творча співпраця. Проект театального фестивалю «Документ» – некомерційний проект, який відбувся 27 жовтня – 6 листопада 2013 р. у Києві, Львові, Одесі, Херсоні, Харкові. Зібрані за допомогою краудфандингу 12,3 тис. грн. дали змогу здійснити

постановки вистав та взяти участь режисерам та їх робочим командам у воркшопах, семінарах, зустрічах тощо.

Під час вибору проекту важливо враховувати культурні відмінності між автором, бекерами та подавати свою ідею з точки зору конкретної аудиторії.

Таким чином, краудфандинг є потужним інструментом економіки взаємодії, розвиток якого належить до сучасних глобальних трендів. Позитивними результатами розвитку краудфандингу в Україні є те, що він має переважно соціальну спрямованість. У такий спосіб розвиток краудфандингу сприятиме формуванню традицій інвестування, прогресивній зміні цінностей нашого суспільства, появі альтернативного банківському фінансуванню, реалізації соціальних і економічних інновацій тощо. Водночас іноземний досвід переконливо демонструє ефективність такої соціальної моделі, а тому це важливо врахувати Україні для забезпечення сталого економічного розвитку та зменшення залежності від позичкових ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Діамандіс П. Переможець : як досягти колосального успіху і вплинути на світ / П. Діамандіс, С. Котлер. – Київ : К. Fund, 2016. – 253 с.
2. Kickstarter [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kickstarter.com/press?ref=hello>
3. Супрун Н. Соціальне підприємництво як механізм розбудови солідарної економіки / Н. Супрун // Матеріали міжнародного симпозіуму «Соціальна та економічна солідарність – український вибір». – К., 2016. – С. 36–38
4. IndieGoGo [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.indiegogo.com/#/picks_for_you